

PHONG TRÀO ĐẤU TRANH CHỐNG TOÀN CẦU HOÁ HIỆN NAY VÀ NHỮNG VẤN ĐỀ ĐẶT RA

MAI THỊ QUÝ (*)

Tóm tắt: Trong những năm qua, phong trào đấu tranh chống toàn cầu hoá diễn ra khá rộng, dưới nhiều hình thức đa dạng. Nó chống lại những nghịch lý, những bất công – tức là chống lại những mặt trái của toàn cầu hoá. Tuy nhiên, phong trào này hiện đang có một số hạn chế. Cần phải thấy rằng, cuộc đấu tranh chống toàn cầu hoá chỉ thành công khi giải quyết được mâu thuẫn giữa trình độ xã hội hoá cao của lực lượng sản xuất với chế độ sở hữu tư nhân tư bản chủ nghĩa. Chỉ đến lúc đó, chúng ta mới có một toàn cầu hoá thật sự hướng đến lợi ích của mọi quốc gia, mọi người trên hành tinh.

Trong những thập niên gần đây, toàn cầu hoá nổi lên như một xu thế lớn mang tính tất yếu, khách quan của thời đại và có ảnh hưởng mạnh mẽ tới tất cả các quốc gia trên thế giới. Nhưng, nếu như toàn cầu hoá là một xu thế tất yếu, khách quan, hợp quy luật và không thể đảo ngược thì tại sao những năm gần đây, phong trào đấu tranh chống toàn cầu hoá lại ngày càng lan rộng? Vậy, thực chất và xu hướng vận động của phong trào này là gì?

Công bằng và khách quan mà nói, toàn cầu hoá là một xu thế thể hiện sự tiến bộ trong quá trình vận động, phát triển của xã hội loài người nói chung và nền kinh tế thế giới nói riêng, là kết quả tất yếu do sự phát triển của lực lượng sản xuất, của khoa học và công nghệ, nhất là công nghệ thông tin.

Về mặt kinh tế, toàn cầu hoá đã và đang đem đến những cơ hội mà các nước có thể tận dụng để đẩy nhanh tốc độ phát triển. Bởi vì, toàn cầu hoá thúc đẩy sự phát triển của lực lượng sản xuất, khoa học và công nghệ; đồng thời, thúc đẩy sự phân công lao động trên phạm vi quốc tế, tạo điều kiện cho các quốc gia có thể phát huy tối đa những lợi thế của mình thông

qua hoạt động hợp tác thương mại và đầu tư quốc tế.

Về chính trị, văn hoá, xã hội nói chung, toàn cầu hoá cũng có những tác động tích cực nhất định. Nó đã gắn kết các quốc gia, dân tộc làm tăng sự phụ thuộc lẫn nhau giữa các nền kinh tế và do vậy, đã thúc đẩy quan hệ giữa các quốc gia phát triển theo hướng đối thoại và hợp tác, làm giảm nguy cơ chiến tranh trên diện rộng... Mặt khác, toàn cầu hoá còn là cơ hội để các dân tộc mở rộng giao lưu văn hoá, tiếp thu những tinh hoa văn hoá của các dân tộc khác, làm phong phú thêm cho nền văn hoá của chính dân tộc mình; đồng thời, thúc đẩy sự hợp tác giữa các quốc gia để giải quyết có hiệu quả những vấn đề mang tính toàn cầu, như ô nhiễm môi trường, tội phạm quốc tế, bệnh tật hiểm nghèo, dân số, ma tuý, mại dâm, v.v..

Những tác động tích cực, cơ bản đó của xu thế toàn cầu hoá đã thức tỉnh nhân loại về sự cần thiết phải mở rộng hội nhập. Tuy nhiên, toàn cầu hoá cũng mang lại những thách thức to lớn đối với các nước, đặc biệt là các nước chậm phát triển. Điều này buộc người ta phải có sự cảnh giác,

(*) Thạc sĩ triết học, Đại học Hồng Đức - Thanh Hoá.

thận trọng trước xu thế toàn cầu hoá. Thực tế là những năm vừa qua, các hoạt động phản đối toàn cầu hoá diễn ra dưới nhiều hình thức khá đa dạng và ở những mức độ rất khác nhau, từ những bài viết, ấn phẩm, diễn thuyết, hội nghị, biểu tình thậm chí đến cả sử dụng bạo lực. Trong đó, những cuộc biểu tình của đông đảo các tầng lớp xã hội từ nhiều nước trên thế giới diễn ra bên ngoài các cuộc hội nghị quốc tế quan trọng đã trở thành hoạt động khá phổ biến.

Quy mô và hình thức của các cuộc biểu tình tuy khác nhau, nhưng tất cả đều được tiến hành một cách có tổ chức và ngày càng thu hút được sự quan tâm của công luận trên toàn thế giới.

Lực lượng khởi xướng và tham gia các cuộc biểu tình chống toàn cầu hoá chủ yếu là các tổ chức phi chính phủ (NGO) và các nhóm xã hội (đa số thuộc các lực lượng cánh tả), trong đó có cả những tổ chức mang tính quốc tế và những tổ chức ở cấp quốc gia cùng với đông đảo nhân dân lao động tiến bộ ở nhiều nước trên thế giới. Họ đại diện cho những nhóm lợi ích và có những mối quan tâm khác nhau, hoạt động trong nhiều lĩnh vực như nghiệp đoàn, giáo dục, y tế, văn hoá, quyền phụ nữ, quyền các dân tộc thiểu số, tôn giáo, môi trường, nhân quyền. Trong một số trường hợp, có cả các đảng chính trị đứng hậu thuẫn, thậm chí được sự khuyến khích và hỗ trợ của chính quyền. "Chất keo" đặc biệt gắn kết những con người ở những quốc gia khác nhau, hoạt động trên các lĩnh vực khác nhau thành một khối thống nhất để phản đối toàn cầu hoá là "số phận" chung của họ - những "nạn nhân" của toàn cầu hoá, những con người bị thua thiệt, bị đặt ra ngoài lề và phải chịu những bất công từ quá trình này.

Một tổ chức quốc tế chống toàn cầu hoá đã được thành lập năm 2001 tại Porto Alegre (Braxin), đó là *Diễn đàn xã hội thế giới* (WSF) – một đối trọng của tổ chức *Diễn đàn kinh tế thế giới* (WEF). Nó được xác định là một "diễn đàn quốc tế nhằm thúc đẩy quyền con người, công bằng xã hội và phát triển bền vững" và do vậy, đã nhận được sự hưởng ứng ngày càng rộng rãi của các tổ chức, cá nhân trên toàn thế giới.

Chương trình hoạt động của tổ chức *Diễn đàn xã hội thế giới* là "... thảo luận các phương án thay thế về kinh tế và xã hội nhằm thúc đẩy quyền con người, công bằng xã hội và phát triển bền vững... Diễn đàn xã hội thế giới phát triển như là kết quả tất yếu của một phong trào quốc tế đang lên, đòi để cho xã hội công dân được đại diện trong các thiết chế tài chính quốc tế như IMF, WB và WTO. Trong nhiều thập kỷ qua, các thiết chế này đã đưa ra những quyết định ảnh hưởng đến đời sống của nhân dân toàn thế giới, nhưng lại không có chế độ báo cáo công khai và không có sự tham gia dân chủ... Diễn đàn xã hội thế giới sẽ thảo luận các vấn đề như xây dựng các chính sách kinh tế, thúc đẩy sự phát triển con người, kiến tạo các chiến lược quốc tế cho việc phát triển các tổ chức cơ sở; đề xuất các kiến nghị đối với các thiết chế quốc tế như IMF, WTO, WB; ảnh hưởng của các quốc gia đến các cộng đồng địa phương; đề xuất các sáng kiến phát triển bền vững để xóa bỏ đói nghèo và bảo vệ môi trường; chống phân biệt chủng tộc, bất bình về giới, bảo vệ đất đai và văn hoá bản địa"(1).

Trong những năm qua, *Diễn đàn xã hội thế giới* đã đấu tranh đòi:

(1) Nguyễn Văn Thanh (chủ biên). *Bình minh của một toàn cầu hoá khác*. Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội, 2000, tr.41-42.

1. Công dân toàn cầu phải được đại diện thích đáng trong các thiết chế đa phương WTO, IMF, WB và những tổ chức đang tạo nên các chính sách toàn cầu theo đòi hỏi của chính phủ các nước phát triển và các công ty xuyên quốc gia.

2. Phải xoá hết nợ của các nước nghèo vì chính các nước thực dân đế quốc mới là những kẻ có nợ và có tội đối với các nước đang phát triển.

3. Phải tôn trọng chủ quyền kinh tế của các nước, không thể nhân danh toàn cầu hoá mà chà đạp lên độc lập chủ quyền kinh tế và chính trị của các dân tộc. Không cho phép các thiết chế đa phương định đoạt tài chính, kinh tế, thương mại trên toàn cầu.

4. Xúc tiến phát triển bền vững, ưu tiên cho nhu cầu của mỗi quốc gia, lấy nội lực làm chính, kết hợp với hợp tác quốc tế.

5. Xây dựng một thế giới công bằng, hài hoà giữa phát triển và môi trường, giữa các nước phát triển và các nước đang phát triển, giữa kinh tế và văn hoá, xã hội, giữa nữ và nam(2).

Ngoài *Diễn đàn xã hội thế giới* (WSF), các diễn đàn khu vực cũng đã được thành lập và hoạt động mạnh mẽ, như *Diễn đàn xã hội châu Á* (ASF) tổ chức tại Hyderabad (Ấn Độ); *Diễn đàn xã hội châu Âu* (ESF) tổ chức tại Florence (Italia)... Đồng thời, nhiều tổ chức đấu tranh chống toàn cầu hoá cũng đã được thành lập. Chẳng hạn, nhóm "Lễ hội năm 2000" bao gồm khoảng hơn 1000 tổ chức, hội đoàn (chủ yếu là tôn giáo và phi chính phủ) ở gần 70 nước với mục tiêu đấu tranh tập trung vào các khía cạnh xã hội của IMF và WB, đòi xoá nợ cho các nước nghèo; nhóm "Mạng lưới theo dõi ngân hàng" gồm 16 hội đoàn từ 11 nước Trung và Đông Âu hướng vào mục tiêu giám sát hoạt động

của các tổ chức tài chính quốc tế và hậu quả đối với xã hội, môi trường; tổ chức "Những người bạn của trái đất" có trên 1 triệu thành viên ở 61 nước, quan tâm chủ yếu đến việc bảo vệ môi trường; tổ chức OXFAM quốc tế tập trung vào mục tiêu xoá đói giảm nghèo; Hội đoàn "50 năm đã quá đủ" gồm 205 tổ chức, đòi cải tổ triệt để tổ chức IMF và WB. Ngoài ra, một số tổ chức quốc gia cũng có vai trò rất quan trọng trong các hoạt động phản đối toàn cầu hoá, như ở Đức có *Tổ chức những người xã hội Đức*; ở Mỹ có *Tổ chức xã hội Rắc Két* được thành lập nhằm bảo vệ rừng, chống toàn cầu hoá và ô nhiễm môi trường; *Liên hiệp sinh viên Mỹ* bảo vệ lợi ích sinh viên và chống phân biệt chủng tộc; ở Anh có *nhóm 26-9* bảo vệ môi trường, người nghèo và các nước thế giới thứ ba...

Mục tiêu và khẩu hiệu của các cuộc đấu tranh phản đối toàn cầu hoá cũng rất đa dạng, tùy thuộc vào chủ đề của các cuộc hội nghị và thành phần tham gia biểu tình. Chẳng hạn, đòi giải quyết các vấn đề thất nghiệp, nghèo đói, ô nhiễm môi trường, xoá nợ cho các nước nghèo, xoá bỏ trợ cấp trong lĩnh vực nông nghiệp, dệt may ở các nước giàu, giữ gìn văn hoá truyền thống... Tuy nhiên, *mục tiêu tổng quát và xuyên suốt cuộc đấu tranh này là đấu tranh cho một toàn cầu hoá vì con người* với những khẩu hiệu như "Một toàn cầu hoá khác là cần thiết" và "Một toàn cầu hoá khác là có thể". Với khẩu hiệu đó, những người phản đối toàn cầu hoá không chống lại toàn cầu hoá một cách chung chung hay chống lại những tác động tích cực của toàn cầu hoá, mà *chống lại những*

(2) Xem: Nguyễn Văn Thanh (chủ biên) *Sđđ.*, tr.34,35.

mặt tiêu cực của quá trình này, thực chất là *chống lại toàn cầu hoá tư bản chủ nghĩa*. Theo họ, toàn cầu hoá hiện nay đang được vận hành một cách không bình đẳng, bị các nước tư bản phát triển thao túng và vì vậy, nó chỉ phục vụ cho lợi ích của một thiểu số người giàu có và làm tổn hại đến số đông những người nghèo. Họ cho rằng, cần phải sửa đổi những nguyên tắc hoạt động của WTO, IMF, WB theo hướng công bằng, bình đẳng và mang tính nhân văn. Chính Tổng giám đốc WTO, ông Mike Moore cũng thừa nhận: “Đôi khi tôi cảm thấy muốn gia nhập vào lũ trẻ ngoài kia (ý nói thanh niên biểu tình chống toàn cầu hoá). Khi họ nói rằng hệ thống này không công bằng, không phải lúc nào họ cũng sai đâu”(3). Cần phải hiểu rằng, phi toàn cầu hoá hoặc giải thể toàn cầu hoá có nghĩa là chuyển từ một nền kinh tế toàn cầu xoay quanh quỹ đạo của các nước công ty xuyên quốc gia và các công cụ “toàn cầu” của chúng là IMF, WTO, Ngân hàng thế giới và G8 sang một nền kinh tế mới, thể hiện hài hoà những lợi ích của các quốc gia, các dân tộc và các cộng đồng. Bởi vì, “không ai phản đối cái tốt, cái đẹp, cái cao cả, cái chân thiện mỹ, những lý tưởng của cách mạng tư sản tự do, bình đẳng, bác ái được toàn cầu hoá mà chỉ phản đối cái ác, cái xấu, cái độc hại đang được chủ nghĩa tư bản phổ biến ra toàn thế giới”(4).

Ông Mahathir Môhamad, trong bài diễn văn đọc tại một cuộc hội nghị ở Kuala Lumpur vào ngày 26 - 2 - 2001, kêu gọi cần phải xây dựng “một trật tự thế giới mới” - một trật tự thế giới không chỉ mới mà còn công bằng hơn, hữu ích hơn, dịu dàng hơn, tử tế hơn, vị tha hơn và tràn đầy lòng nhân ái. Theo ông, “trật tự thế giới ấy sẽ quan tâm thật nhiều đến luân lý

và đạo đức, đến tự do và độc lập, đến công bằng và sự kính trọng lẫn nhau, đến nền dân chủ hữu ích và quyền con người toàn diện”(5). Công cuộc toàn cầu hoá mới, theo ông, “phải được hoạch định một cách cẩn trọng. Việc hoạch định phải tính tới tất cả mọi người sinh sống ở mọi góc ngách của thế giới... Toàn cầu hoá phải được triển khai một cách chậm rãi và những nỗ lực lớn lao nhất phải hướng về những khu vực kém phát triển nhất của thế giới”(6).

Như vậy, *phản đối toàn cầu hoá không có nghĩa là phản đối một xu thế khách quan của lịch sử, mà là phản đối những khuyết tật, những mặt trái phát sinh từ quá trình này làm tổn thương đến một bộ phận không nhỏ những con người, những dân tộc trên khắp hành tinh*. Đối tượng bị phản đối mạnh mẽ nhất và xuyên suốt đó chính là các công ty xuyên quốc gia và các tổ chức tài chính - thương mại quốc tế như IMF, WB và WTO. Chúng ta không phủ nhận sự cần thiết của tổ chức đó với tư cách là những công cụ để quản lý, điều hành và thúc đẩy quá trình toàn cầu hoá phát triển. Vấn đề là ở chỗ, “một thị trường chung thế giới” sẽ được hình thành ra sao khi mà các nước tư bản phát triển nhất, các công ty xuyên quốc gia đang khống chế và thao túng nền kinh tế, tài chính và thương mại thế giới? Hiện nay, các công ty xuyên quốc gia bị coi là các thế lực lấn át chính phủ, chạy theo lợi nhuận, khai thác quá mức tài nguyên, làm huỷ hoại môi trường sống. Chúng còn bị coi là động lực chính thúc đẩy toàn cầu hoá nhằm bành trướng quyền lực và bóc lột

(3) Dẫn theo: Mahathir Mohamad. *Toàn cầu hoá và những hiện thực mới*. Nxb Trẻ, Thành phố Hồ Chí Minh, 2004, tr.10.

(4) Nguyễn Văn Thanh (chủ biên). *Sdd.*, tr. 33.

(5) Mahathir Mohamad. *Sdd.*, tr. 66.

(6) Mahathir Mohamad. *Sdd.*, tr. 96.

các nước, làm phương hại đến bản sắc văn hoá dân tộc và chủ quyền quốc gia. Còn các tổ chức IMF, WB, WTO bị nhiều người biểu tình coi là công cụ để thực hiện toàn cầu hoá, phục vụ cho lợi ích của các công ty xuyên quốc gia và các nước tư bản giàu có, mà không giải quyết các vấn đề kinh tế - xã hội của các nước cũng như các vấn đề toàn cầu. Các tổ chức này do các nước tư bản phát triển lập ra và thao túng thì đương nhiên cũng chủ yếu phục vụ cho lợi ích của chính các nước đó mà thôi.

Những cuộc đấu tranh phản đối toàn cầu hoá đã chứng tỏ rằng, toàn cầu hoá như hiện nay đang thực sự "có vấn đề" và nhân loại cần đến "một toàn cầu hoá khác". Nói cách khác, phong trào đấu tranh phản đối toàn cầu hoá diễn ra do những nguyên nhân chủ yếu sau đây:

Thứ nhất, nguyên nhân cơ bản nhất là do tác động mang tính hai mặt của toàn cầu hoá. Toàn cầu hoá không chỉ đem lại những thời cơ, mà còn đặt các nước trước những thách thức không nhỏ. Có thể coi đó là những "khuyết tật" của toàn cầu hoá. Những "tai hoạ" mà chúng mang lại là tình trạng thiếu công bằng và bình đẳng trong sự sinh lợi và hưởng lợi, là sự suy giảm lý tưởng nhân văn, nhân đạo của con người. Những khuyết tật của toàn cầu hoá đã châm ngòi cho những cuộc đấu tranh phản đối toàn cầu hoá đang diễn ra ngày càng mạnh mẽ trên thế giới hiện nay.

Những hoạt động phản đối toàn cầu hoá trong thời gian qua biểu hiện phản ứng của một bộ phận dân chúng trước những tác động tiêu cực của toàn cầu hoá.

Thứ hai, các tổ chức phi chính phủ (NGO) ngày càng phát triển mạnh và có vai trò quan trọng trong việc giải quyết các vấn đề xã hội. Mặc dù có sự chi phối của các chính phủ, song các tổ chức này vẫn tận dụng những cơ hội để tập hợp lực

lượng, khẳng định vị thế của mình và tham gia nhiều hơn vào việc giải quyết các vấn đề của đất nước và thế giới.

Thứ ba, do có sự hậu thuẫn của các lực lượng chính trị cánh tả và một số giới chức trong chính quyền ở một số nước, chủ trương đề cao tư tưởng dân tộc, chống chủ nghĩa tư bản quốc tế hoặc tìm cách tận dụng phong trào chống toàn cầu hoá để phục vụ mục đích riêng của mình.

Thứ tư, sự phát triển của Internet, của giao thông và tự do đi lại giữa các nước đã giúp cho việc thông tin, tập hợp lực lượng diễn ra nhanh chóng và đông đảo từ nhiều nơi trên thế giới.

Tất nhiên, phong trào phản đối toàn cầu hoá chưa thể đẩy lùi được xu thế toàn cầu hoá mang nặng tính chất tư bản chủ nghĩa đang phát triển mạnh mẽ hiện nay, nhưng nó cũng đã có những tác động không nhỏ đến việc đưa ra những quyết sách của các tổ chức kinh tế quốc tế, thậm chí góp phần làm thất bại nhiều cuộc hội nghị quan trọng của WTO, IMF và WB. Chẳng hạn, đại diện của các nước đang phát triển và kém phát triển được sự khích lệ của phong trào chống toàn cầu hoá đã kiên quyết không ký vào những văn kiện "hết sức mơ hồ" trong hội nghị Bộ trưởng WTO lần thứ ba ở Xiánton với nội dung đẩy mạnh tự do hoá thương mại bằng mọi giá, làm cho hội nghị này kết thúc mà không đưa ra được một tuyên bố chung nào. Gần đây, sự thất bại của Hội nghị Bộ trưởng WTO lần thứ năm tại Cancun do các nước phát triển vẫn khẳng định không chịu cắt giảm mức trợ cấp trong lĩnh vực nông nghiệp làm điều đứng ngành sản xuất này ở các nước đang phát triển và đẩy nhiều nông dân lâm vào cảnh thiếu đói. Tại nhiều cuộc hội nghị và diễn đàn đa phương trong thời gian gần đây,

các nước đã nhấn mạnh hơn các vấn đề như cải cách các thiết chế tài chính thế giới (IMF, WB), nhiều nước phát triển đã cam kết tăng xoá nợ cho các nước nghèo, dành nhiều ưu đãi đặc biệt hơn cho các nước đang phát triển, quan tâm thảo luận nhiều hơn về các vấn đề lao động, môi trường. Đồng thời, cuộc đấu tranh đòi tăng việc làm, cải thiện điều kiện lao động, nhân quyền và môi trường, *một mặt*, sẽ buộc các công ty xuyên quốc gia và chính phủ các nước phải quan tâm hơn tới vấn đề tạo công ăn việc làm, trợ cấp thất nghiệp, cải thiện điều kiện làm việc, giữ gìn môi trường; *mặt khác*, có tác động trực tiếp đến quá trình chuẩn bị cho những vòng đàm phán mới của WTO.

Tuy nhiên, phong trào chống toàn cầu hoá hiện nay đang có một số hạn chế sau đây:

Một là, do có sự khác biệt quá lớn về lợi ích, thành phần tham gia lại quá đa dạng và phức tạp, nên phong trào này không phải là một phong trào có tổ chức thống nhất trên thế giới và cũng chưa có sự lãnh đạo nhất quán. Về cơ bản, nó còn mang nặng tính tự phát và chủ yếu hoạt động theo "mùa", khi có các cuộc Hội nghị quan trọng của các tổ chức quốc tế.

Hai là, phong trào này không đại diện cho lợi ích của đại đa số thành viên trong xã hội, nó chủ yếu bảo vệ lợi ích của những nhóm xã hội ít nhiều đã hoặc sẽ phải chịu sự tác động tiêu cực của toàn cầu hoá. Mặt khác, trong số những người trực tiếp tham gia phong trào này, không phải ai cũng đều chống đối lại toàn cầu hoá một cách vô điều kiện. Phần lớn trong số họ chỉ phản đối hoặc đơn thuần bày tỏ sự lo ngại trước những tác động tiêu cực của toàn cầu hoá mà thôi.

Ba là, mặc dù có vai trò ngày càng tăng, song các tổ chức phi chính phủ không thể vượt lên trên các chính phủ và các công ty xuyên quốc gia, nên khó có thể duy trì được phong trào mạnh và lâu dài. Hơn nữa, một số nhóm cực đoan gây rối bằng bạo lực, đặc biệt là hoạt động của những kẻ khủng bố; do đó, đã không được sự ủng hộ của xã hội nói chung. Điều này cũng phần nào làm giảm đi ý nghĩa tích cực của phong trào.

Trong thời gian tới, phong trào phản đối toàn cầu hoá chắc chắn sẽ tiếp tục phát triển, lan rộng ra nhiều nước và khu vực trên thế giới; đồng thời, tiếp tục có những tác động mạnh hơn đến việc đưa ra những quyết sách của các nhà nước và các tổ chức quốc tế. Tuy nhiên, cần phải thấy là, phong trào đấu tranh này chỉ chống lại những nghịch lý, những bất công của toàn cầu hoá, tức là chỉ chống lại mặt trái của toàn cầu hoá - một toàn cầu hoá đang bị các thế lực tư bản giàu có điều khiển, chứ không chống lại toàn cầu hoá nói chung và càng không chống lại những tác động tích cực của nó. Cuộc đấu tranh này chỉ có thể thành công khi giải quyết được tận gốc nguyên nhân cơ bản dẫn đến những tác động tiêu cực của toàn cầu hoá, đó là mâu thuẫn giữa trình độ xã hội hoá cao của lực lượng sản xuất với chế độ sở hữu tư nhân tư bản chủ nghĩa. Điều đó có nghĩa là phải thay thế chế độ tư bản chủ nghĩa bằng một xã hội mới, tiến bộ hơn - xã hội xã hội chủ nghĩa. Đến lúc đó chúng ta sẽ có một toàn cầu hoá như mong đợi, một toàn cầu hoá đi cùng với một trật tự thế giới mới, công bằng và bền vững, một toàn cầu hoá hướng đến lợi ích của mọi quốc gia, mọi người trên khắp hành tinh. □